

DOI: 10.21802/artm.2025.4.36.99
УДК: 004.738.5:378.1:001.891(477)

ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ БІБЛІОТЕКИ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Р.І. Яцишин¹, О.І. Бульбук², Н.М. Козань³, Л.І. Пелехан⁴, І.Б. Борушок⁵, Б.Л. Пелехан⁴

¹Івано-Франківський національний медичний університет, кафедра внутрішньої медицини №1, клінічної імунології та алергології імені академіка Є.М. Нейка, м. Івано-Франківськ, Україна

²Івано-Франківський національний медичний університет, кафедра ортопедичної стоматології, м. Івано-Франківськ, Україна

³Івано-Франківський національний медичний університет, кафедра судової медицини, медичного та фармацевтичного права, м. Івано-Франківськ, Україна

⁴Івано-Франківський національний медичний університет, кафедра стоматології післядипломної освіти, м. Івано-Франківськ, Україна

⁵Івано-Франківський національний медичний університет, кафедра терапії, сімейної та екстреної медицини післядипломної освіти, м. Івано-Франківськ, Україна

ORCID ID: 0000-0003-1262-5609, Scopus ID: 56841572600, email: ryatsyshyn@ifnmu.edu.ua

ORCID ID: 0000-0001-9229-9334, Scopus ID: 57216633783, email: obulbuk@ifnmu.edu.ua

ORCID ID: 0000-0003-1017-5077, Scopus ID: 57385461000, email: nkozan@ifnmu.edu.ua

ORCID ID: 0000-0003-3038-137X, Scopus ID: 57561655600, email: lpelehan@ifnmu.edu.ua

ORCID ID: 0000-0002-1257-0401, email: borushok_ih@ifnmu.edu.ua

ORCID ID: 0000-0002-1201-0383, Scopus ID: 57561849500, email: bpelekan@ifnmu.edu.ua

Резюме. У статті розглянуто досвід цифрової трансформації в Івано-Франківському національному медичному університеті (ІФНМУ) крізь призму створення та функціонування електронної бібліотеки. Визначено, що електронна бібліотека, побудована на платформі DSpace, є унікальним інституційним репозитарієм, що містить винятково праці науково-педагогічних працівників ІФНМУ. Такий підхід дозволяє забезпечити академічну доброчесність, збереження авторських прав, розвиток внутрішньої наукової екосистеми та посилення інституційної ідентичності.

Методологічно дослідження ґрунтується на контент-аналізі, порівняльному аналізі практик інших медичних закладів вищої освіти (ЗВО), експертному опитуванні, а також оцінці динаміки наповнення бібліотеки та активності її використання. Особливу увагу приділено ролі електронної бібліотеки як платформи для підтримки освітнього процесу, пошуку наукових контактів і зростання наукометричних показників авторів.

Наголошено, що електронна бібліотека не лише акумулює науковий потенціал університету, але й виступає платформою для поширення передового досвіду, розвитку міжкафедральної та міжуніверситетської співпраці, а також формує позитивний імідж Івано-Франківського національного медичного університету в національному й міжнародному академічному середовищі. Запропонована модель функціонування репозитарію може бути корисною для інших закладів вищої освіти, що перебувають на етапі цифрової трансформації.

Формування власної електронної бібліотеки є стратегічним кроком, який забезпечує інституційну присутність університету в глобальному цифровому просторі, підсилює академічну автономність і сприяє зростанню конкурентоспроможності української науки й освіти в умовах євроінтеграційних процесів.

Ключові слова: електронна бібліотека, репозитарій, академічна доброчесність, інституційна ідентичність, науковий доробок, цифровізація освіти.

Вступ. Цифрова трансформація – ключовий інструмент для модернізації освітніх, управлінських, наукових і клінічних процесів в Івано-Франківському національному медичному університеті (ІФНМУ, Університет).

Діяльність Університету спрямована на створення інноваційного цифрового середовища, що відповідає вимогам часу, забезпечує якісну підготовку медичних фахівців і сприяє розвитку наукових досліджень.

Цифрова трансформація ІФНМУ відбувається відповідно до Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту», Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України, Рамки цифрової компетентності громадян України, Концепції розвитку цифрових компетентностей, схваленої розпорядженням

Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 167-р., Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2021 – 2031 роки, проєкту «Концепції цифрової трансформації освіти і науки на період до 2026 року», Стратегічного плану розвитку ІФНМУ на 2024 – 2029 роки, Концепції інноваційної трансформації ІФНМУ [1-8].

У контексті цифрової трансформації освітнього і наукового простору електронні бібліотеки відіграють важливу роль у збереженні, систематизації та популяризації академічного доробку. Електронна бібліотека ІФНМУ, створена на базі платформи DSpace, функціонує за унікальною для українських ЗВО моделлю: вона містить виключно праці науково-педагогічних працівників Університету. Такий підхід дає змогу не лише акумулювати науковий потенціал

інституції, а й забезпечити прозорість, академічну доброчесність та розвиток внутрішньої цифрової екосистеми [9].

Аналіз сучасної практики формування інституційних репозитаріїв свідчить про тенденцію до інтеграції відкритого доступу, однак чітке фокусування на внутрішньому авторстві трапляється рідко.

Саме тому досвід ІФНМУ заслуговує окремої уваги з боку академічної спільноти, оскільки поєднує

стратегічне управління знаннями зі збереженням авторських прав та академічної самобутності.

Метою дослідження є обґрунтування актуальності й переваг функціонування електронної бібліотеки ІФНМУ на основі концепції публікування виключно праць науково-педагогічних працівників університету.

Об'єкт і методи дослідження. Об'єктом дослідження є електронна бібліотека ІФНМУ, розміщена на платформі <https://dspace.ifnmu.edu.ua/> (рис. 1).

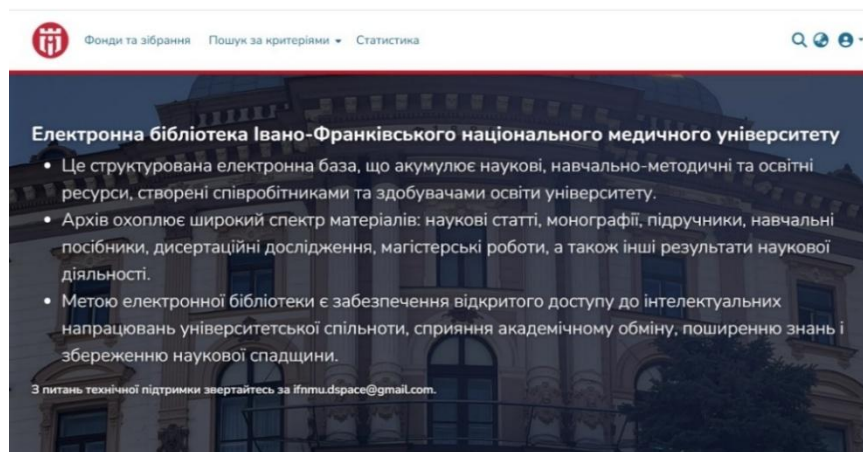

Рис.1. Інтерфейс платформи електронної бібліотеки ІФНМУ

Дослідження здійснено з використанням таких методів:

- контент-аналізу наповнення бібліотеки за структурою, тематикою та авторством;
- порівняльного аналізу практик інших медичних ЗВО в Україні;
- експертного опитування представників адміністрації та науково-педагогічного складу ІФНМУ;
- аналізу динаміки наповнення та показників переглядів/завантажень.

Етичні аспекти враховано: у дослідженні не використовувалися персональні дані, всі автори праць розміщені у фондах, надали згоду на публікацію.

Результати дослідження та їх обговорення. Формування власної електронної бібліотеки – це стратегічний крок, що дає змогу університету забезпечити інституційну присутність у глобальному цифровому просторі, продемонструвати академічну автономність. Це дозволяє підтримувати відкритий доступ до праць, створених у межах освітнього процесу та наукової діяльності.

Така бібліотека стає не просто сховищем, а динамічною платформою для комунікації, співпраці та розвитку академічної культури.

1. Концепція відбору контенту.

Унікальною рисою електронної бібліотеки ІФНМУ є націленість виключно на внутрішній авторський контент – монографії, навчальні посібники, методичні рекомендації, статті, дисертації, матеріали конференцій (рис. 2).

Перелік фондів

- > Дисертації та магістерські роботи
- > Матеріали науково-практичних конференцій
- > Монографії, підручники і посібники
- > Статті

Рис. 2. Представлений контент в електронній бібліотеці

Фокус на публікації лише праць співробітників ІФНМУ є свідомим вибором, який має глибоке академічне та стратегічне підґрунтя: формує наукову специфіку університету; розвиває тематичні напрями досліджень; висвітлює методичні напрацювання викладачів.

Наявність електронної платформи, де гарантовано буде представлено власні праці, стимулює регулярну наукову активність, академічну відповідальність і самопрезентацію.

2. Формування інституційної ідентичності.

Електронна бібліотека є засобом самоідентифікації університету в академічному просторі: через спектр тем, структуру кафедральних напрацювань, інтердисциплінарні зв'язки. Вона також є потужним механізмом популяризації здобутків університету як на регіональному й національному, так і на міжнародному рівнях.

3. Академічна доброчесність і збереження авторства.

Відмова від публікації сторонніх праць запобігає змішуванню авторських прав, дублюванню або

некоректному посиланню та несанкціонованому використанню чужих матеріалів. Це формує довіру до контенту та підвищує його наукову репутацію.

4. Практичне значення для освітнього процесу.

Здобувачі освіти, педагогічні та науково-педагогічні працівники мають вільний доступ до офіційно затверджених джерел, що сприяє підвищенню якості самопідготовки, уніфікації освітніх матеріалів. Так само це формує навички роботи з науковою інформацією.

Електронна бібліотека – це не лише вікно для представлення власних напрацювань, а й зручний інструмент пошуку наукових контактів серед колег, які працюють у споріднених напрямках (наприклад, під час пошуку рецензентів/голів для разових спеціалізованих рад). Це створює можливість об'єднуватись у міжфакультетські чи міжуніверситетські дослідницькі групи (наприклад, для формування грантової заявки). Водночас це джерело актуальних матеріалів для посилань і цитувань, яке сприяє академічному зростанню та підсилює видимість індивідуальних наукових здобутків та університету в цілому.

Використання електронної бібліотеки дає змогу посилити взаємну підтримку і видимість Університету в науковому середовищі. Особливо важливо, що цитування робіт, розміщених у відкритому доступі, не лише підвищує впізнаваність авторів, а й позитивно впливає на індивідуальні наукометричні показники (h-індекс, тощо) та загальний науковий рейтинг університету.

Висновки.

Електронна бібліотека ІФНМУ, створена за принципом виключного публікування праць працівників університету, є ефективним інструментом академічної політики, самопрезентації та управління знаннями. Така модель не лише забезпечує прозорість і якість наповнення, а й формує надійний фундамент для подальшої інтеграції в міжнародний науково-освітній простір.

Перспективи розвитку передбачають створення внутрішньої системи наукометрії, підключення до агрегаторів відкритої науки, інтеграцію з навчальними платформами.

Конфлікт інтересів: відсутній

References

1. Zakon Ukrainy «Pro osvitu» vid 05 veresnia 2017 r. № 2145-VIII [Internet]. Kyiv: Verkhovna Rada Ukrainy; 2017. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Zakon Ukrainy «Pro vyshchu osvitu» vid 01 lypnia 2014 r. № 1556-VII [Internet]. Kyiv: Verkhovna Rada Ukrainy; 2014. Available from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. Kontsepsiia rozvytku tsyfrovoyi ekonomiky ta suspilstva Ukrainy [Internet]. Kyiv: Kabinet Ministriv Ukrainy; 2018. Available from: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=8dc63530-8dc5-4b81-847f-52f63e8a8456>
4. Ramka tsyfrovoyi kompetentnosti hromadian Ukrainy [Internet]. Kyiv: Ministerstvo tsyfrovoyi transformatsii Ukrainy; 2020. Available from: <https://osvita.diia.gov.ua/digcom>
5. Kontsepsiia rozvytku tsyfrovoykh kompetentnosti, zatverdzhena rozporiadzhenniam Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 03 bereznia 2021 r. № 167-r [Internet]. Kyiv: Kabinet Ministriv Ukrainy; 2021. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80>
6. Stratehiia rozvytku vyshchoi osvity v Ukraini na 2021–2031 roky [Internet]. Kyiv: Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy; 2020. Available from: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-strategiyi-rozvytku-vishoyi-osviti-v-ukrayini-na-2021-2031-roki>
7. Kontsepsiia tsyfrovoyi transformatsii osvity i nauky Ukrainy na period do 2026 roku [Internet]. Kyiv: Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy; 2021. Available from: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-prezentuye-koncepciyu-cifrovoyi-transformatsiyi-osviti-i-nauki-ukrayini-na-period-do-2026-roku>
8. Stratehichni plan rozvytku Ivano-Frankivskoho natsionalnoho medychnoho universytetu na 2024–2029 roky [Internet]. Ivano-Frankivsk: IFNМУ; 2024. Available from: <https://www.ifnmu.edu.ua/strategic-development-plan-of-ifnmu/>
9. Elektronna biblioteka IFNМУ [Internet]. Ivano-Frankivsk: IFNМУ; 2024. Available from: <https://dspace.ifnmu.edu.ua/>

UDC: 004.738.5:378.1:001.891(477)

EXPERIENCE OF IMPLEMENTING AND FUNCTIONING THE ELECTRONIC LIBRARY OF THE IVANO-FRANKIVSK NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY

R.I. Yatsyshyn¹, O.I. Bulbuk², N.M. Kozan³, L.I. Pelekhan⁴, I.B. Borushok⁵, B.L. Pelekhan⁴

¹Ivano-Frankivsk National Medical University, Department of Internal Medicine No. 1, Clinical Immunology and Allergology named after Academician E.M. Neyko, Ivano-Frankivsk, Ukraine

²Ivano-Frankivsk National Medical University, Department of Orthopedic Dentistry, Ivano-Frankivsk, Ukraine

³Ivano-Frankivsk National Medical University, Department of Forensic Medicine, Medical and Pharmaceutical Law, Ivano-Frankivsk, Ukraine

⁴Ivano-Frankivsk National Medical University, Department of Dentistry of Postgraduate Education, Ivano-Frankivsk, Ukraine

⁵Ivano-Frankivsk National Medical University, Department of Therapy, Family and Emergency Medicine of Postgraduate Education, Ivano-Frankivsk, Ukraine
ORCID ID: 0000-0003-1262-5609,
Scopus ID: 56841572600,

email: ryatsyshyn@ifnmu.edu.ua
ORCID ID: 0000-0001-9229-9334,0
Scopus ID: 57216633783,

email: obulbuk@ifnmu.edu.ua
ORCID ID: 0000-0003-1017-5077,
Scopus ID: 57385461000,

email: nkozan@ifnmu.edu.ua
ORCID ID: 0000-0003-3038-137X,
Scopus ID: 57561655600,

email: lpelehan@ifnmu.edu.ua
ORCID ID: 0000-0002-1257-0401,
email: borushok_ih@ifnmu.edu.ua
ORCID ID: 0000-0002-1201-0383,
Scopus ID: 57561849500,
email: bpelekhan@ifnmu.edu.ua

Abstract. This article explores the experience of digital transformation at Ivano-Frankivsk National Medical University (IFNMU) through the lens of its electronic library development and functioning. The library, hosted on the DSpace platform, operates under a unique model among Ukrainian higher education institutions: it exclusively contains the academic works of IFNMU's faculty members. This approach ensures academic integrity, authorship preservation, the development of an internal scientific ecosystem, and the strengthening of institutional identity.

The research is based on content analysis of the repository, comparative analysis of practices at other Ukrainian medical universities, expert interviews with faculty and administrators, and an evaluation of content growth and usage dynamics. Particular emphasis is placed on the role of the electronic library as a tool to support the educational process, foster scientific collaboration, and enhance the scientometric visibility of authors. The library serves not only as a repository but also as a dynamic platform for communication, collaboration, and academic growth. It facilitates access to officially approved teaching and research materials, supports cross-departmental and inter-university research collaboration, and promotes the visibility of the university in regional, national, and international academic environments.

The article highlights the strategic importance of focusing on internally authored content to strengthen thematic research directions, ensure methodological

consistency, and promote responsible scholarly output. Future development prospects include the creation of an internal scientometric system, integration with open science aggregators, and alignment with educational platforms.

The formation of its own electronic library is a strategic step that allows the university to ensure an institutional presence in the global digital space, demonstrate academic autonomy. This allows maintaining open access to works created within the educational process and scientific activities.

IFNMU's experience offers a model of knowledge and digital resource management that may be of interest to other academic institutions undergoing digital transformation in higher education.

Using the Electronic Library allows you to strengthen mutual support and visibility of the University in the scientific community. It is especially important that citing works placed in the open access not only increases the recognition of authors, but also positively affects individual scientometric indicators (h-index, etc.) and the overall scientific rating of the University.

The electronic library of IFNMU, created on the principle of exclusive publication of works of university employees, is an effective tool of academic policy, self-presentation and knowledge management. Such a model not only ensures transparency and quality of content, but also forms a reliable foundation for further integration into the international scientific and educational space. Development prospects include the creation of an internal scientometrics system, connection to open science aggregators, integration with educational platforms.

Keywords: electronic library, repository, academic integrity, institutional identity, scientific heritage, digitalization of education.

Conflict of interest: absent.

Стаття надійшла в редакцію 06.07.2025 р.

Стаття прийнята до друку 27.10.2025 р.